

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 15/2556

นางเจียร วรวรโจทก์ นางเพ็ง เกียรติขวัญบุตรจำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 1342

ย่อ / หลักกฎหมาย

แม้ขณะฟ้องคดี โจทก์จะไม่ใช่เจ้าของกรรมสิทธิ์ที่ดินโฉนดเลขที่ 137029 แต่ข้อเท็จจริงได้ความว่า ห. บิดาโจทก์ ผู้มีชื่อถือกรรมสิทธิ์ในโฉนดที่ดินเป็นเจ้าของที่ดินแปลงดังกล่าวมาตั้งแต่ที่ดินยังไม่มีเอกสารสิทธิ ต่อมาจึงออกเป็นหนังสือรับรองการทำประโยชน์และเปลี่ยนเป็นโฉนดที่ดินเมื่อปี 2543 ห. ยกที่ดินให้โจทก์เมื่อ 27 ปี ก่อน ขณะเป็นที่ดินมือเปล่า ซึ่งยอมโอนให้แก่กันได้โดยเพียงเจ้าของแสดงเจตนาสละการครอบครอง เมื่อโจทก์เข้าครอบครองปลูกบ้านพักอาศัยในที่ดินพิพาท นับแต่เวลานั้น โจทก์จึงมีสิทธิครอบครองส่วนที่ดินโฉนดเลขที่ 137030 ที่อยู่ติดกัน แม้จะระบุชื่อ อ. สามีจำเลยเป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์เพียงคนเดียวก็ตาม แต่ก็ได้ความว่าที่ดินแปลงนี้ อ. กับจำเลย ร่วมกันซื้อมา เมื่อ อ. เสียชีวิตแต่ยังมีได้เปลี่ยนแปลงชื่อผู้ถือกรรมสิทธิ์ที่ดินทางทะเบียน ที่ดินส่วนที่เป็นของ อ. ย่อมเป็นทรัพย์สินมรดกตกแก่ทายาท ซึ่งจำเลยก็เป็นทายาทคนหนึ่งและมีสิทธิได้รับมรดกที่ดินดังกล่าวด้วย จำเลยจึงมีฐานะเป็นเจ้าของรวมในที่ดินโฉนดเลขที่ 137030 รวมทั้งบ้านเลขที่ 85/1 ที่ปลูกบนที่ดินนั้นด้วย แม้บุตรจำเลยจะเป็นผู้ดำเนินการขออนุญาตก่อสร้างก็เพื่อให้เป็นไปตามบทบัญญัติของ พ.ร.บ.ควบคุมอาคาร พ.ศ.2522 เท่านั้น การปลูกสร้างบ้านและสั้วบนที่ดินเป็นไปเพื่อประโยชน์ของจำเลย และจำเลยย่อมต้องรู้เห็นและให้ความยินยอม ซึ่งตาม ป.พ.พ. มาตรา 1342 วรรคหนึ่ง เจ้าของที่ดินหรือเจ้าของอาคารไม่มีสิทธิสร้างสั้วหรือบ่อบำบัด ใกล้แนวเขตที่ดินข้างเคียงในระยะสองเมตร เมื่อจำเลยฝ่าฝืน โจทก์ซึ่งมีสิทธิครอบครอง อสังหาริมทรัพย์ข้างเคียงย่อมมีสิทธิฟ้องจำเลยได้ โจทก์จึงมีอำนาจฟ้อง

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องและแก้ไขคำฟ้องขอให้บังคับจำเลยรื้อถอนบ่อสั้ว โดยจำเลยเป็นผู้ออกค่าใช้จ่าย ห้ามจำเลยและบริวารใช้ห้องสั้วดังกล่าว รวมทั้งห้ามจำเลยสร้างห้องสั้วและหรือบ่อสั้วใกล้กับแนวเขตที่ดินของโจทก์ หากจำเลยไม่ปฏิบัติตามขอให้ถือเอาคำพิพากษาแทนการแสดงเจตนาของจำเลยในการรื้อถอนบ่อสั้ว โดยให้โจทก์เป็นผู้ว่าจ้างบุคคลภายนอกเข้าไปดำเนินการแทนและให้จำเลยเป็นฝ่ายชำระค่าใช้จ่าย หากไม่สามารถปฏิบัติตามคำขอข้างต้น ให้จำเลยชดเชยค่าเสียหายแก่โจทก์เป็นเงิน 100,000 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี จากต้นเงินดังกล่าว นับแต่วันฟ้องจนกว่าจะชำระเสร็จ จำเลยให้การขอให้ยกฟ้อง ศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้อง ค่าฤชาธรรมเนียมให้เป็นพับ โจทก์อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ภาค 9 พิพากษาแก้เป็นว่า ให้จำเลยรื้อถอนหรือลบบ่อสั้วตามฟ้อง นอกจากที่แก้ไขให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น ค่าฤชาธรรมเนียมทั้งสองศาลให้เป็นพับ จำเลยฎีกา โดยผู้พิพากษาที่ได้นั่งพิจารณาคดีในศาลชั้นต้นรับรองว่ามีเหตุสมควรที่จะฎีกาในข้อเท็จจริงได้ ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงที่คู่ความไม่ได้แย้งกันในชั้นนี้รับฟังได้ว่า โจทก์เป็นบุตรนายหนุ่ย โจทก์พักอาศัยอยู่ร่วมกับนายหนุ่ยที่บ้านเลขที่ 88/1 หมู่ที่ 5 ตำบลท่าข้าม อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ซึ่งปลูกอยู่บนที่ดินโฉนดเลขที่ 137029 เดิมมีชื่อนายหนุ่ยถือกรรมสิทธิ์ ต่อมานายหนุ่ยจดทะเบียนให้ที่ดินแก่โจทก์ภายหลัง

หลังจากที่โจทก์ฟ้องจำเลยเป็นคดีนี้แล้ว ส่วนจำเลยเป็นภริยานายอันซึ่งเสียชีวิตไปแล้วแต่ยังคงมีชื่อถือกรรมสิทธิ์ที่ดินโฉนดเลขที่ 137030 ซึ่งอยู่ติดกับที่ดินโฉนดเลขที่ 137029 ด้านทิศตะวันออก วันที่ 16 สิงหาคม 2551 นางสาวละออง บุตรของจำเลย ยื่นขออนุญาตต่อองค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้ามก่อสร้างอาคารคอนกรีตเสริมเหล็กสำหรับใช้เป็นบ้านพักอาศัยบนที่ดินโฉนดเลขที่ 137030 ซึ่งต่อมาเป็นบ้านเลขที่ 85/1 และก่อสร้างสั้วมซึมโดยมีบ่อบำบัด (บ่อเกรอะ) ใกล้กับแนวเขตที่ดินโฉนดเลขที่ 137029 และบ่อน้ำบาดาลของโจทก์ คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของจำเลยประการแรกว่า โจทก์มีอำนาจฟ้องจำเลยให้รับผิดชอบคดีนี้ได้หรือไม่ เห็นว่า ข้อเท็จจริงได้ความจากโจทก์เบิกความตอบทนายจำเลยถามค้านว่า นายหนูนุ้ยเป็นเจ้าของที่ดินดังกล่าวตั้งแต่ที่ดินยังไม่มีเอกสารสิทธิ ต่อมาจึงมีการออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์และเปลี่ยนเป็นโฉนดที่ดินเมื่อปี 2543 นายหนูนุ้ยยกที่ดินให้โจทก์เมื่อประมาณ 27 ปีก่อน จำเลยไม่นำสืบหักล้างให้ฟังเป็นอื่น จึงเห็นได้ว่า ขณะที่นายหนูนุ้ยยกที่ดินให้โจทก์ ที่ดินแปลงนี้เป็นเพียงที่ดินมือเปล่าซึ่งยอมโอนให้แก่กันได้โดยเพียงเจ้าของแสดงเจตนาสละการครอบครอง เมื่อโจทก์ได้เข้าครอบครองปลูกบ้านพักอาศัยในที่ดินพิพาทมานับแต่เวลานั้น โจทก์จึงมีสิทธิครอบครอง ส่วนที่ดินโฉนดเลขที่ 137030 ที่อยู่ติดกัน แม้สำเนาโฉนดที่ดินจะระบุชื่อนายอันสามีจำเลยเป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์เพียงคนเดียวก็ตาม แต่ก็ได้ความว่าจำเลยกับนายอันร่วมกันซื้อมา เมื่อนายอันเสียชีวิตแต่ยังมีได้เปลี่ยนแปลงชื่อผู้ถือกรรมสิทธิ์ที่ดินทางทะเบียน ที่ดินส่วนที่เป็นของนายอันตกเป็นทรัพย์มรดกที่ยังไม่ได้แบ่งให้แก่ทายาท ซึ่งจำเลยก็เป็นทายาทคนหนึ่งและมีสิทธิได้รับมรดกที่ดินดังกล่าวด้วย จำเลยจึงมีฐานะเป็นเจ้าของรวมในที่ดินโฉนดเลขที่ 137030 รวมทั้งบ้านเลขที่ 85/1 ที่ปลูกบนที่ดินนั้นด้วย แม้นางสาวละอองจะเป็นผู้ดำเนินการขออนุญาตก่อสร้างก็เพื่อให้เป็นไปตามบทบัญญัติของพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ.2522 เท่านั้น การปลูกสร้างบ้านและสั้วมบนที่ดินเป็นไปเพื่อประโยชน์ของจำเลย และจำเลยย่อมต้องรู้เห็นและให้ความยินยอม ซึ่งตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1342 วรรคหนึ่ง เจ้าของที่ดินหรือเจ้าของอาคารไม่มีสิทธิสร้างสั้วมหรือบ่อบำบัดใกล้แนวเขตที่ดินข้างเคียงในระยะสองเมตร เมื่อจำเลยฝ่าฝืน โจทก์ซึ่งมีสิทธิครอบครองอสังหาริมทรัพย์ข้างเคียงย่อมมีสิทธิฟ้องจำเลยได้ โจทก์จึงมีอำนาจฟ้อง ฎีกาของจำเลยข้อนี้ฟังไม่ขึ้น พิพากษายืน ค่าขึ้นศาลชั้นฎีกาส่วนที่ชำระเกินมาแก่จำเลย ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นฎีกานอกจากที่สั่งคืนให้เป็นพับ

องค์คณะ

เกษม วีรวงศ์ · อร่าม แยมสอาด · กษิด์เดช จินสลุต

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://thaideka.online/deka/15/2556>